

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 8/2 2019 s. 850-877, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

EDEBİYATIMIZDA YENİ BİR TÜRÜN AYAK SESLERİ: TARİHÎ FANTEZİ

Veli UĞUR*

Geliş Tarihi: Ocak, 2019

Kabul Tarihi: Mayıs, 2019

Öz

Edebiyatımızda tarihî romanlardan genellikle tarihî belgelerde yazılı olan olaylara bağlı kalmaları beklenmiştir. Postmodernizmle birlikte tarih bilimi sorgulanmaya başlanmıştır. Tarihî belgelerin gerçeği tam olarak yansıtamayacakları düşüncesi yerleşince alternatif yollar aranmaya başlanmıştır. Bu aşamada tarihî romanlar da değişime uğramıştır. Özellikle popüler romanlardan gelen pek çok unsur geleneksel tarihî romanları değiştirmiştir. Bu türlerden en etkili Batı edebiyatından alınan fantastik romandır. Fantastik romanlardaki kurt adamlar, vampirler, ejderhalar, sihirli nesnelere vb. figürler tarihî romanlarda kullanılmaya başlanmıştır. Yeni tarihî romanların en önemli özelliklerinden biri eski Türk mitolojisi ve destanlarının üzerinde yükselmesidir. Özellikle Orta Asya Türklerinin yaşamları bu romanlarda geniş biçimde yer alır. Böylece eski Türklerin kültürü ile fantastik olan birleşerek tarihî fantezi romanlarını oluşturmuştur.

Anahtar Sözcükler: Tarihî fantezi, tarihî roman, fantastik roman, gerçekçilik, Türk mitolojisi.

THE FOOTSTEPS OF A NEW SUB-GENRE IN THE OUR LITERATURE: HISTORICAL FANTASY

Abstract

In our literature, historical novels were generally expected to remain connected to the events written in historical documents. With postmodernism, history science has begun to be questioned. The idea that historical documents cannot fully reflect the truth is started to look for alternative ways. At this stage, historical novels have also changed. Many elements from popular novels have changed the traditional historical novels. The most influential of these species is the fantastic novel from Western literature. Werewolves, vampires, dragons, magic objects and so on figures have been used in historical novels. One of the most important features of the new historical novels is the rise on the old Turkish mythology and epics. Especially the lives of Central Asian Turks are widely used in these novels. Thus, by combining the ancient Turkish culture with the fantastic, it created historical fantasy novels.

Keywords: Historical fantasy, Historical novel, fantastic novel, realism, Turkish mitology.

* Dr. Öğr. Üyesi; Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, veliugur@mu.edu.tr

Giriş

Geçmiş zaman dilimlerinde yaşayan insanların hayatları tarih anlatan metinlerde ne kadar ayrıntılı anlatılırsa anlatılsın her zaman çok büyük eksiklerle dolu olacaktır. Günümüzdeki romanın asıl tüketicisi olan modern, okumuş, şehirli insanın farklı coğrafya ve tarihlere kaçma isteği tarih metinleriyle tatmin edilebilecek ölçüleri çoktan aşmıştır. Çoğu zaman arşiv belgelerine sadık kalmaya çalışan tarih yazınının söz gelimi 16. yüzyılda yaşamış sıradan bir insanın hayatını ayrıntılı gözler önüne sermesi mümkün değildir. Bu noktada devreye kurgusal olan metinler yani romanlar girmektedir. Geçmişteki yaşamların, tarihsel olanla farklı düzeyde ilişkiler kurularak metinsel düzlemde yeniden yaratılması okuyucunun bilmediği ortamlarla ilişkilenesinin yolunu açmaktadır. Böylece yeni bir dünyanın, yeni hayatların kapısı açılmaktadır. Okuyucu aradığı heyecanı, gizemi oturma odasındaki koltuğunda yani güvenli bir ortamda elindeki kitabın sayfaları arasında bulacaktır. Bir diğer deyişle, yüksek bir bedel ödmeden, örneğin akıncıların, leventlerin ya da yeniçerilerin şiddet dolu, kanlı, korkutucu maceralarına katılma şansı elde edecektir. Bu manada tarihî romanlar okuyucunun var olduğu zaman diliminden ve çevreden uzaklaşması için ideal bir ortam yaratmaktadır.

Tarihî romanın vazgeçilemeyen cazibesi, bu türün, edebiyat çevrelerinin ilgisini çekmesine yol açmıştır. Tarihî romanın ne olduğu, gerçeklikle ilişkisinin nasıl kurulması gerektiği gibi çok sayıda başlık ayrıntılı biçimde tartışılmıştır. Konuyla ilgili yorumlar zaman içerisinde farklılaşmakla birlikte tarihsel romanın değişiminin sürdüğü gerçeği aynı kalmıştır. Bu makalede tarihî romanla ilgili düşünceler genel hatlarıyla ele alındıktan sonra kısaca yakın geçmişte bu türdeki değişimin nedenlerine değinilecek ardından da gelinen noktada ülkemizde yeni yazılmaya başlanan tarihî fantezi romanlarının içerikleri ele alınacaktır. Bu çerçevede seçilen dokuz romanda tarihî ve fantastik unsurların nasıl birleştirildiği incelenecektir. Çalışmada incelenecek eserlerden *Oğuz Kağan: Diriliş* ve *Oğuz Kağan: Turan*, Lokman Aydoğan'a aittir. Melih Ümit Menteş'in *Zaman Kâtibi* serisi bir dörtleme oluşturmaktadır ancak bu serisinin sadece ilk iki eseri yayımlanmıştır. Bunlar; *Gizemli Binici* ve *Gerçek Sanrılar*'dır. Çağlayan Yılmaz'ın *Karanlık Dünya* serisindeki romanları şunlardır: *İtbarak*, *Yafes'in Kılıcı* ve *Atalar Cengi*. Ufuk Tufan'ın *Yada Taşı Efsanesi* serisinde ise *Beyaz Türk Piramitleri* ve *Lolan Güzeli* yer almaktadır.

Edebiyatımızda en sevilen türlerden biri olan tarihî roman Namık Kemal'den itibaren yüzlerce örnekle ciddi bir kütüphane oluşturmaktadır. Bu kütüphaneye girildiğinde içeride yer alan romanların tarihî belgelere çeşitli ölçülerde yaklaşıp uzaklaştıkları görülür. Mesafenin farklılaşması romancının iradesiyle belirlenmekle birlikte konu hakkında düşünen çok kişinin de fikir yürüttüğü konulardandır.

Birisi (tarih) tümüyle “gerçek”, öteki (roman) “kurgu” (ya da gerçeğe benzerlik) arayışında olan iki ayrı uğraş alanının yan yanılığı tanımında (tarihsel roman nedir?) söz konusu zıtlama düşüncesini doğuruyor. Ancak böyle bir zıtlama düşüncesi aynı zamanda iki ayrı uğraş alanı arasında bir dizi alışveriş bulunduğu düşüncesine de gönderme yapıyor (Aktulum, 2015, s. 4).

Söz konusu alışverişin niteliği romancının edebî esere bakışına göre değişmektedir. Kimi romancılar edebiyatı özerk bir alan kabul ederken bir kısmı da gerçekliğe bağlılığı vazgeçilmez olarak görmektedir. Tarihî metinlerde anlatılanların ne kadar “gerçek” olduğu ya da “gerçeği” ne kadar yansıttığı bir yana, tarihe bağlılığı bir görev gibi kabul eden yazarlar edebiyatımızda her zaman ağırlıklarını korumuşlardır.

Buna rağmen Türk edebiyatında başlangıcından itibaren tarihî romanlar tarihe yakın olmayı doğru bilmişler hatta bazı yazarlar romanlarına ekledikleri, kaynakça ya da dipnotlarla tarihin gerçeğine ne kadar sadık kaldıklarını göstermek istemişlerdir. Bu durum aslında okuyucunun tarihî romanda gerçeklik arayışlarına bir cevaptır (Argunşah, 2002, s. 18).

Argunşah’ın belirttiği gibi yazarların yanında okuyucularda ve hatta akademik çevrelerde tarihî roman ile tarihsel gerçekliğin paralel olması beklentisi hep hâkim olagelmıştır.

Tarihî romanla ilgili tartışma gerçeklik bağlantısı ile sınırlı kalmamış, neyin “tarihî” olarak tanımlanabileceği de bir mesele olarak gündeme gelmiştir. İrfan Atalay’ın konuyla ilgili makalesinde tartıştığı gibi içinde bulunulan zamanı da “tarihî” kabul eden kuramcılara rastlamak mümkündür. (Atalay, 2011, s. 38) Bu bakış açısıyla “tarihî olan” sadece yüzyıllar öncesini kapsamanın ötesine geçer, bugünü de içerir.

Yukarıdaki meseleler temelde kanonik ve popüler olarak iki ana kısma ayrılacak olan tarihî romanların tamamı için geçerlidir. Tarihî belgelerle bağlantıyı çok ciddiye alan kanonik tarihî romanlarda okuyucuyu yanıltmama ve roman kurgusu içinde tarih hakkında bilgilendirme amacı öne çıkar. Örneğin Kemal Tahir’in *Kurt Kanunu* ya da *Devlet Ana* romanlarında tarihî olaylardan yola çıkarak belgelerde yer almayan kısımları kurgusal kişi ve olaylarla doldurmaya çalışılır. Popüler romanlar ise macera ağırlıklı olmalarına rağmen tarihte ve edebiyattaki geleneksel gerçeklik algısına bağlı kalmaya çalışmıştır. Her ne kadar bahsi geçenler olay ve kişilerin çoğunluğu kurgusal olsa da tarih biliminin önemli bulduğu olaylara bağlı kalındığı görülür. Yavuz Bahadıroğlu’nun ya da Ahmet Yılmaz Boyunağa’nın romanlarında tarihte anlatılmayan, tarihî bir gerçek olarak not edilmeyen kısımlar ideal Türk askerlerinin öyküleriyle doldurulmuştur. İster kanonik ister popüler olsun her iki türün de bir başka önemli özelliği akılcı olana bağlılıklarıdır. Eserlerdeki kişi ve olaylar kimi yerlerde akılla

alay etme noktasına gelse de temelde pozitivizm hâkimdir. Kahramanların doğaüstü yetenekleri yoktur; zaman içinde kazandıkları cengâverlikleri vardır.

Kanonik ya da popüler olsun tarihî romanların tarih bilimine bağlılığının temelinde millî kimliğin kurulması telaşı ve heyecanı yer alır. Modernleşme trenine çok geç bir tarihte binen ve ulus devletini de bu geç tarihte kurabilen Anadolu insanının Türk kimliğine dayalı bir millet inşa etmesi gerekmiştir. Bu görev ise tüm dünyada olduğu gibi öncelikle edebiyat ve tarihe yüklenmiştir. Milletlin, üzerine inşa edileceği temel arandığında ise ilk anda elde edilen belgeler “...sultanlar, krallar, kraliçeler, ünlü generaller gibi üst kimlikler ve onların yaşadığı, tanık olduğu olaylar”a (Yalçın, 2005, s. 24) dayanmaktaydı. Dolayısıyla hem edebi hem de tarihî ürünlerde iktidar merkezi ve çevresinin hayatı ön plandaydı. Buradan yola çıkılarak anlatılan geçmiş ise bugünün milliyetçi ideolojisinin merceğinde algılanmış ve ona uygun biçimde anlatılmıştır.

Roman türü içinde popüler bir tür olarak tarihî-macera romanlar, yeni bir tarih ve millet şuuru kurgulamak için en elverişli tür olmuştur. 1927–1940 yılları arasında yayımlanan tarihî-macera romanlara bakıldığında yeni dönemin istediği tarih ve millet algısını yoğun bir şekilde dile getirildiği görülmektedir (Kacıroğlu, 2010, s. 479).

Bu cümleler kanonik romanlar için de geçerlidir. Cumhuriyetin ilk dönemlerinde yazılan romanlarda Osmanlı’nın ötekileştirilmesi ve Orta Asya’nın öne çıkarılması yeni kurulan devletin ihtiyaçlarından kaynaklanmaktadır. Kendini ispat etmeye, meşrulaştırmaya çalışan devlet, merkezî ideolojiyi yayabilmek için söz konusu kültürel alanlardan faydalanmıştır. Kısacası “*tarihsel romanların ardında, estetik ve ulusal amaçların olduğu kuşkusuzdur.*” (Eco, 2017, s. 103) Türkiye’deki ulusal amaçların hayata geçirilebilmesi için ilerleyen yıllarda Osmanlı’nın da yeni millî kimlik inşasına dâhil edildiği görülmektedir. Böylece milliyetçiliğin en çok ihtiyaç duyduğu kesintisiz tarih oluşturulmuş, Türk milletinin en eski devirlerden itibaren bilinçli, tarihi belirleyen bir millet olduğu düşüncesinin pekiştirilmesi sağlanmıştır. Tarihî romanlar bu noktada bir misyonun ideolojik enstrümanları hâlinedir. Örneğin Kemal Tahir’in tarih hakkındaki düşünceleri bu misyonun en iyi ifadelerindedir. “*Osmanlı Devleti, Doğulu toplumlar tarihinin bir parçası olarak sınıfsız ve adil bir düzendir*” (Timur, 1991, s. 200) biçiminde özetlenecek bir tarih görüşüne sahip olan Kemal Tahir, romancılığını da bu görüş üzerine kurar. “*Türk romancısının ana ödevi, imparatorluk kurma gücüne sahip Türk insanının geleceğini kurtaracak cevherini, bu cevherin tarih boyunca taşıdığı insanlık birikimi, bu birikimin gelecekte işe yarar yönünü bulup çıkarmaktır.*” (Tahir, 1989, s. 41). Burada estetik yan geri plana çekilerek tarihî malzemenin milliyetçiliği doğrulayacak biçimde seçilmesi ve

düzenlenmesi beklenmektedir. Ortaya çıkacak eserin niteliği yazarlık yeteneğine de bağlı olmakla birlikte üstlenilen görevin ağırlığı her türlü edebi kaygıyı bastırarak kadar güçlüdür. Sonuçta birbirine çok benzeyen ve birbirinin tekrarı gibi görünen çok sayıda roman ortaya çıkacaktır.

Tarihî romanın millî kimlik kuruluşunda etkin olabilmesi için okuyucuların övünebileceği malzemeye ihtiyaç vardır. Tarihî ortamlarda resmedilen kişiliklerin herkes tarafından onaylanacak özelliklere sahip olması bu nedenle önemlidir. Dolayısıyla tarihî romanlarda “[...]olumlu modeller olarak önerilen çeşitli erdemler baskındır.” (Eco, *age*, s. 103) Bu eserlerde sayıları çok fazla olan cesur, mert, iyiliksever, insancıl, temiz, dinine ve devletine bağlı savaşçılar tüm okurların onaylayacağı ve kolaylıkla özdeşleşebileceği kişilerdir. Çünkü resmi ideolojik duruşla şekillenmiş olan okuyucu bilinci millî kimlik kuruluşu gibi önemli bir göreve yönelik özel olarak üretilmiş roman kişileriyle aynı düzlemedir. Bir başka deyişle birey olmaktan çok, Jameson’ın makalesinde (2008) değindiği gibi, ulusun ihtiyaçları için imal edilmiş kişiliklere dönüşen roman kişileri bireyselliği reddeden, baskılayan okuyucu profilinin dünyasına doğrudan hitap etmektedir.

Genel olarak edebiyatımıza ve özelde de tarihî romanlara yüklenen görev bilinci postmodernizmle birlikte gevşemeye başlamıştır. Modernizmin eleştirisi ile ortaya çıkan postmodern düşünce bir süre sonra kültürel tüm alanlar hakkında kendine has bir bakış açısı ortaya koymuştur. Her ne kadar programlı ve bütüncül olmasa da postmodernizm, kendinden önce kurulmuş olan modernizme ait tüm yapıları sökmeye, modern kapitalist sistemin ihtiyaçları doğrultusunda esnek, değişken hâle getirmiştir. Bu alanlardan olan tarih ve edebiyat da yeniden şekillenmeye başlamıştır. Edebiyatın en önemli işinin dış dünyayı yansıtmak olduğu düşüncesi yerini dış dünyadan bağımsız kendi kuralları ya da kuralsızlığı ile şekillenmiş bir yapıya bırakmıştır. Tarih ise şüpheli bir alan hâline gelmiştir.

Burada üzerinde durulan, önceki tarih anlayışlarının 'tarihî gerçek' diye sunduklarının bir insanın aracılığıyla ortaya konulmuş 'yorumlanmış' metinler olduğu meselesidir. Bu, durum, tarih biliminde yorumun yeri, değiştiriciliği üzerinde düşündürürken tarihin aslında kişisel bir yapı hatta kurgu olduğu konusuna dikkati çeker (Argunşah, *age*, s. 19).

Bütün ülkelerin eski çağlarında tarihin devlet için çalışan kişiler tarafından yazılmış olması yani tarih yazıcılığı ile iktidar arasındaki sıkı bağın piyasanın hâkim olduğu modern kapitalist dönemin zihniyetiyle yarattığı çelişki, modernizme yönelik eleştirilerle birleşerek tarihi yeniden kurmanın yolunu açmıştır. Tarih yazımında artık yeni bir model oluşmuştur.

Romancı gibi, tarih metnini kaleme alan kişi de, gerçekliği anlatmaktan çok, var olan gerçekliğin söylem alanına müdahale edecek, dil yolu ile değişen anlamı yorumlamaya çalışacaktır. Metinsi özelliğinden dolayı, dil aracılığıyla, tarih bilinci ve tarih bilgisi ile kurmaca içerisinde oyunsu bir ortam yaratılacaktır (Yalçın, *age*, s. 27-28).

Zaten bir kurmaca olarak görülmeye başlanan tarih metinleri başka kurmacaların birer parçası hâline getirilmiştir. Bu dönemde devletlere ait belgelerin gerçekliği sorgulanarak, resmi belgelerin söylemedikleri de sözlü tarih ya da tarih dışı kaynaklarla ortaya konulmaya çalışılmıştır. Böylece “belge” tanımı ve buna bağlı olarak yorum sınırları genişlemiştir.

Tarihin kurmaca ve oyunla iç içe geçmesi tarihî romanların biçim ve içeriğini belirlemiştir. Geleneksel tarzda yazılan tarihî romanlarda olay örgüsü bir noktadan başlayıp geleceğe doğru ilerlemekte ve roman anlatılan olayın son bulmasıyla bitmektedir. Dolayısıyla başlangıçtan sona doğru giden kronolojik bir sıra hâkimdir. Postmodernist düşüncenin hâkim olduğu metinlerde ise bu yapının kırıldığı görülür. Hakan Erdem’in *Kitab-ı Duvduvani* adlı eserinde roman kişilerinin farklı tarihlere sıçramaları ya da Türkiye’de Osmanlıdan başka bir hanedanın kurulması geleneksel tarih ve roman anlayışlarının dışına çıkan değişikliklerdir. Burada hâkim olan yaklaşım oyundur. Postmodern edebiyat dünyayı değiştirmek yerine okuyucularının iyi vakit geçirmesini amaçlamaktadır. Dolayısıyla her şeyi metin içinde oynanacak oyunun parçası hâline getirmekte bir sakınca görülmez. Şebnem Şenyener’in tarihî bir atmosferde geçen *Bir Türk Casusunun Mektupları* adlı eserinin kişiler, tarih vs. anlamında muğlak yapısı benzer oyunsu anlayışla ilişkilidir. Adı geçen iki eserde de tarihî ortam oyun nesnesi hâline getirilmiştir. *Boğazkesen*, *Beyaz Kale*, *Hocaefendi’nin Sandukası* gibi postmodern edebi tekniklerle yazılmış romanları ele aldığı yazısında Hülya Argunşah bu durumu şöyle açıklar: “Tarih-roman ilişkisinde bambaşka bir boyutu karşımıza getiren ve tarihin bir fantezi olarak algulandığı bu romanlarda tarihî bir zamanın ve tarihî bir dekorun içerisinde geleneksel anlatı ve onlardan gelen izlenimler yerleşirler.” (Argunşah, *age*, s. 23) Ne kadar ciddi görünürse görünsün her şeyin oyuna dâhil edilmesi postmodern bakış açısının belirleyenlerinden biri olmuş ve tarih kendi başına bir amaç olmaktan çıkmıştır. Daha önce kurgulanmış olan tarih istenildiği gibi çarpıtılabildiğinde ülkeye karşı sorumluluk duygusunu, millî kimliği oluşturma ya da ecdadı gençlere örnek gösterme gibi dayatılmış görevleri yok etmiştir.

Günümüzde hâlen geleneksel tarih anlayışına bağlı romanların yanında içeriği çok farklı romanlar da yazılmaya başlanmıştır. Özellikle postmodernizmin etkisiyle türler arasındaki ayırım muğlaklaşmaya başlamış, popüler romanın pek çok unsuru ilk bakışta kanonik görünen

romanlarda da kendini göstermiştir. Bu bağlamda özellikle fantastik edebiyattan alınan “olağanüstü”nün farklı eserlerde kendini göstermesi şaşırtıcı değildir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken nokta bu özelliklerin görüldüğü her romanın fantastik olarak tanımlanamayacağıdır. Geneli gerçekçi bir anlayışla yazılmış romanın kimi kısımlarının fantezi içermesi romanı fantastik yapmamaktadır. Örneğin büyülü gerçekçi bir romanda masalsı, olağanüstü olay, nesne ve kişilerin varlığı bu eseri fantastik kategorisine sokmamıza yetmemektedir.

Bilge Karasu, Latife Tekin, Orhan Pamuk, İhsan Oktay Anar gibi yazarların gerçekmiş gibi anlatılan ama kurmaca olduğunu her an okuruna duyuran çoğu anlatısında fantastik, anlatılan gerçekliğin anlamının ve olasılıklarının çoklaştırılması, mümkün olanın sınırlarının genişletilmesi, farklı bakışların, çok sesliliğin, başka bir gerçekliğin kurgulanması, anlatımın masalsılığı için atmosferin bir parçası hâline getirilmiştir. Ancak bu yazarların bu tarz özellikler gösteren anlatıları fantastik türde değildir, bu anlatıları fantastiği hakim kılınmak istenen atmosferi destekleyen bir unsur olarak kullanılan anlatılar olarak değerlendirmek gerekir (Ayar, 2015, s. 118).

Dolayısıyla büyülü gerçekçilik, fanteziyi bu masalsı atmosfer için kullanıp bıraktığı için fantastik roman sınırlarına girmemektedir. Oysa fantastik romanın en önemli özelliği olağandışı/olağanüstünün, metinsel gerçekliğin bir parçası hâline gelmesidir. Burada amaç inanılmaz öyküler anlatmak değildir. Tam tersine fantastik romanın dünyası “gerçek” olduğu için inanılması gereken bir dünyadır.

Geçmişten bugüne bakıldığında tarihî romanın tarihî belgelere bağlı kalmaya çalışan hâlimden fantastik unsurlara yer veren büyülü gerçekçi hâline doğru evrilme olduğunu görülür. Ancak evrim bununla bitmez; son dönemde örneklerin sıkça rastlanan roman türleri arasındaki geçişkenliğin bir sonucu olarak tarih ve fantezinin birleşimi sonucu ortaya çıkan tarihî fantezi ile devam eder. Bu türdeki eserler tarihi yeniden ele alıp yeni bir gözle tarif ettiği için çok sayıda kaynakta “alternatif tarih” olarak da anılmasına rağmen bu terim fantastik olanı ihmal ettiği için yetersiz kalmaktadır.

Peki nedir tarihî fantezi? Adından anlaşılacağı gibi öncelikle zaman olarak eski tarihî dönemlere giden, olay örgüsünün tamamını veya bir kısmını o dönemlerde kuran romandır. Dolayısıyla roman kişilerinin tamamı ya da bir kısmı eski tarihlerde yaşayan insanlardan seçilecektir. Terimin ikinci kısmı olan fantezi ise tarihî ortama eklenen fantastik kişi, olay, varlık ile büyü veya tılsım gibi güçleri tarif etmektedir. Burada en önemli nokta fantezinin asli unsur olarak alınıp metinsel gerçekliğe eklenmesi, bu ortamın ayrılmaz, doğal unsuru hâline

getirilmesidir. Yani fantezinin, büyülü gerçekçilikteki masalsı atmosferi kurma işlevi dışında kullanılması, romandaki kişilerin hayatının somut bir parçası hâline sokulmasıdır.

Gönül Yonar, “tarihsel fantastik” terimini açıklarken şunları söyler:

Tarihin olanak sağladığı mitler, efsaneler, halk söylenceleri, masallar bu kulvarda da temel kaynaklar arasındadır. Fark, kurgunun art alanında oluşan sahnenin tarihsel olmasıdır. Kurgulanmış bir tarihsellik içinde gerçek ya da gerçek olduğu varsayılan olay ya da nesnelere olağanüstü bir hâl alarak, fantastik dünyalar kurulur (Yonar, 2011, s. 257).

Yonar’ın yaptığı tanımda da belirttiği gibi fantezi kısmında geçmişten gelen ve olağanüstülüğü içeren tüm anlatılar kaynak olarak kullanılabilir.

Edebiyatımızda yeni bir tür olan tarihî fanteziler yukarıdaki özelliklerde ortaklaşmaktadır. Ancak benzerlikleri bunlarla sınırlı değildir. Bu eserlerin bir başka ortak yanı Türk tarihine yaslanmalarıdır. Dolayısıyla çok sayıda tarihî kişilik, Türklerin tarih boyunca yaşadığı, Orta Asya’dan Türkiye’ye kadar farklı coğrafyalar, eski çağlardan günümüze kadar değişik zaman dilimleri romanlara dâhil olabilmektedir. Ayrıca Türklerin çeşitli biçimlerde ilişkilendikleri çok sayıda kavim de çeşitli biçimlerde bu romanlarda yer alır.

Tarihî fantezilerin en önemli yanlarından biri ise tek bir kahramanla sınırlı kalmamaları, ulusun kaderini belirleyen çok sayıda roman kişisinin önemli işlevlere sahip olmasıdır. Bireysel olarak öne çıkan kişilerin yapıp ettiklerinin değeri bireysel değil ulusal kazançla belirlenir. Dolayısıyla tarihin kolektif biçimde oluşturulduğu bir ortam söz konusudur.

Aynı türe giren eserlerde Türkler olumlu özelliklerin toplandığı “iyi” tarafta, diğer milletler ise ya “kötü” ya da “nötr” tarafta temsil edilirler. Bu hâliyle tarihî fantezileri halk edebiyatı geleneğindeki iyi-kötü mücadelesinin günümüze yansımaları olarak da görülebilir. Tarihî fanteziler bu yanlarıyla önceki dönemde yazılan tarihî romanlarla benzerlik gösterirler. Ancak eski dönemde yazılmış olan tarihî romanların pek çoğunda milliyetçiliğin karikatürize biçimde sergilenmesine, Türk savaşçıların aşırı erdemli hâllerde övülmesine şahit olunurken tarihî fantezilerde çok daha soğukkanlı davranıldığı, roman kişilerinin övülmek yerine gerçek insani vasıflara yakın biçimlerde anlatıldığı görülür.

Tarihî fantezilerin kendilerine has en belirgin yanları Türk kültürünü, inanışlarını ve yaşam biçimlerini temel almalarıdır. Dolayısıyla ne popüler tarihî romanlar gibi macera odaklıdır, ne de kanonik tarihî romanlar gibi felsefî, siyasi meseleleri öncelerler. Tarihî fanteziler Türk kültürünün yok olmaya yüz tutmuş ya da yok olmuş parçalarına birer ağıt niteliğindedirler. Bu ağıtların yöneldiği en önemli unsur ise İslam öncesi dönemde daha yoğun

yaşanan Türk mitolojisidir. İslamiyet sonrasında bile devam eden Orta Asya kaynaklı bu mitoloji, bitkilerden Türk Tanrısına kadar pek çok yüzüyle romanlarda canlı bir şekilde işlenir.

Tarihî fanteziler geçmişteki olayların farklı gözle yeniden değerlendirilmesinin yolunu açar. Tarihî fantezi, yeni gizli bir tarih yaratarak ve yerleşik tarihsel söylemi sorgulayarak tarihin nasıl işlediğini anlamak babında alternatif yollar açar (Shanoes, 2012, s. 246). Bu eylem sadece roman türüne yenilik getirmekle kalmaz, tarih biliminin bakış açısının zenginleşmesine de katkıda bulunur.

Sözü edilen eserlerde tarihî olanla fantastiğin hangi noktalarda birleştiğini daha iyi görmek için maddeler hâlinde ele almakta fayda vardır. Bunun için fantastik romanda sıklıkla görülen başlıklardan faydalanılacaktır.

Düşler/Rüyalar: Hareketin Başlaması

Tüm fantastik eserlerde rüyalar gerçeğin bir tamamlayıcısı, onun bir parçası olarak görülürler. Dolayısıyla uykuda görülen ve sonra unutilan olaylar dizgesi değildirdir. Görülen rüyaların yorumlanması ve gerçeklikle ilişkisinin araştırılması hayati öneme sahiptir. Bu yolla rüyayı gören roman kahramanının hareketleri şekillenecektir. Tarihî fantezilerde de bu durum geçerliliğini sürdürür. İyilerle kötülerin savaşında her iki tarafın da sık sık rüyaların etkisiyle hareket ettikleri, kimi zaman günübürlük kiminde de uzun dönemli mesajların rüyalar aracılığıyla kişilere iletildiği ve olayların gidişatının buna göre biçimlendiğine şahit olunur.

Konuyla ilgili olarak ilk Lokman Aydoğan'ın *Oğuz Kağan* serisi ele alınabilir. İki kitaptan oluşan seride Oğuz Kağan'ın gençlik çağlarından başlayarak yaşadıkları anlatılmaktadır. Kitabın omurgasını Oğuz'un kağan olma serüveni oluştururken ayrıca Türklerin çevredeki boylarla ilişkileri, hayatta kalabilmek için başta Çinliler olmak üzere çeşitli kavimlerle mücadeleleri de aktarılmaktadır. Romanın anlattığı tarihî ortam orijinal Oğuz Kağan Destanı'ndaki bilgilerden esinlenir.¹ Hâliyle tarihî çalışmalarda ortaya konduğu gibi gerçek kişi, olay ve milletleri içermektedir. Örneğin Urum Kağan, Uruz Bey, Kara Han gibi destanda adı geçen isimler bu destan kaynaklı gerçeklikten romana alınır. Ancak yazar bunlarla yetinmemiş fantastik olan çok sayıda unsuru da alarak romanın tarihî fanteziye evrilmesini sağlar.

Serinin birinci romanı olan *Oğuz Kağan: Diriliş*'in ilk sayfalarında pek çok halk hikâyesinde, destan ve efsanede yer alan düş sahnesi ile karşılaşılır. Oğuz, düşünde Ulu Taş Otağ'ı yani Beyaz Piramit'i görür. Gaipten sesler onu Otağ'a çağırılmaktadır. Burası Türklerin ataları tarafından inşa edilmiş gizemli bilgilerin saklandığı mekândır. Oğuz'un saygı duyduğu

¹ Oğuz Kağan Destanı'nın hangi yönlerden tarihi fantezilere temel olduğunu başka bir yazının konusudur. Burada asıl mesele tarihi roman ile fantezi arasındaki bağlar olduğundan konunun dağılmaması için kısa değinmelerle yetineceğiz.

bir kişi olan Argun Ata piramitlerle ilgili efsaneyi duymuş, altmış yıl kadar önce arkadaşlarıyla orayı aramış ancak bulamamıştır. Oğuz'un obasının kamı (şamanı) Ilanku ise düşten kendisine bahsedilmemesine rağmen neler olduğunu bilir ve Oğuz'un bu çağrıya uyması gerektiğini dile getirir.

Oğuz'un düşü romanın nasıl ilerleyeceğine dair bir fikir vermektedir. Gizemli yerlerden alınan mesajla kahramanın yolculuğu başlayacaktır.

İster düş, ister mit olsun, bu maceralarda, yaşamda yeni bir dönemi, aşamayı belirterek birdenbire rehber olmak üzere ortaya çıkan figürün karşı koyulmaz ölçüde büyüleyici bir havası olduğu görülür. Karşılaşılması gereken, ve –bilinmez ve şaşırtıcı olsa, hatta bilinçli kişiliğe korkutucu gelse bile- her nasılsa bilinçdışına tanıdık gelen şey kendini bildirir; ve daha önce anlam dolu olan şey, tuhaf biçimde değer kaybına uğrayabilir... (Campbell, 2013, s. 70).

Campbell'in dünyanın farklı yerlerindeki efsane, destan ve halk söylencelerinin ortak özelliklerinden biri olarak bahsettiği bu durum romanda da görülür. Oğuz'u harekete geçiren büyüleyici unsur Ulu Taş Otağ'dır. Otağ'ı büyüleyici ve karşı konulmaz yapan şey ise hem eski efsaneler hem de Tanrı'nın çağrısı olduğuna yönelik inançtır. Romanda kutsallaşan bir figür olarak Taş Otağ, Oğuz Han'ın hayatında –Campbell'in dediği gibi- yeni bir dönemi başlatan unsurdur. Burada Oğuz etkin değil, Tanrı tarafından görevlendirilmiş edilgen bir kişiliktir. Sonrasında yaşadığı maceralarda ise liderliğini yani etkin tarafını ortaya çıkaracaktır.

Rüyaların hareketi başlatan ve sürdüren etkisi Çağlayan Yılmaz'ın *Karanlık Dünya* üçlemesinde de karşımıza çıkar. Serinin ilk romanı olan *İtbarak*'ta Oğuz her gece aynı rüyayı görür ancak anlamlandıramaz. Şamanlara gittiğinde rüyasında gördüklerinin Ay Baltası, Güneş Taşı ve yaratıklar olduğunu öğrenir. Daha önemlisi Şaman Hatun'un yaptığı yorumdur.

Gördüğün şeyler aslında bir hülya değil, bunu sadece karanlığı ışıkla yarıp, yok edecek bir hükümdar ya da bir komutan görebilir. Uykuda gördüklerin, Tanrı tarafından kurtarıcı olarak seçildiğini gösteriyor fakat bir yandan da siyaha gizlenmiş kötülüğün, bir yerlerde tomurcuklanarak hayat bulduğunu haber veriyor; Karanlık Dünya'nın dirildiğinin... (*İtbarak*, 2018, s. 41).

Oğuz'un düşmanları ve kendi geleceği hakkındaki rüyaları serinin ikinci (*Yafes'in Kılıcı*) ve üçüncü romanında da (*Atalar Cengi*) tekrar eder. Bu rüyalarda artık Bozkurt da tamamlayıcı bir figürdür. Oğuz'un dünya fatihi olma serüveni başlamıştır ancak rüyaların yol gösterici işlevi devam etmektedir. Rüyasına giren kurtla birlikte fethettiği yerleri dolaşan Oğuz ayrıca fethedeceği yerlere ve düşmanlarına dair de fikir sahibi olur.

Rüyalarla birlikte Oğuz'un, sıradan bir kağan oğlundan Orta Asya fatihine dönüşme sürecine girilmiş olur. Ancak rüyanın tek işlevi bu değildir. Mesajın rüya aracılığıyla iletildiği bilgisi hareketin kutsallaştırılması isteğine dayanır. Oğuz'un "Bizler Gök Tanrı'nın yeryüzündeki kılıcıyız!" (*Yafes'in Kılıcı*, 2018, s. 52) sözleri bu kutsal görevin ifadesidir. Rüya, Tanrı tarafından gönderilen mesajı Türk kağanına ileten ve ilahi meşruiyetin varlığını bildiren bir araç konumundadır. Rüya sayesinde Oğuz Kağan'ın ve Türklerin tüm hareketleri Tanrı tarafından onaylandığı gibi aynı zamanda bir görev olarak onlara verilmiş olmaktadır. Görev düşüncesi Oğuz'un ordusundaki askerler için en önemli azmettirici hâline gelmiştir. Yazarların buradaki tavrı aslen modern bir ideoloji olan ancak söz konusu romanlarda tarihsel derinliğe götürülen milliyetçiliğin sadece dünyevi olmadığı düşüncesinin okuyucular arasında yerleşmesini sağlamaya dönüktür. Toplumda yaygın olan milliyetçiliğin asıl kaynağının ilahi merkez olduğu iddiası bu ideolojinin tartışma konusu yapılmasını engelleyecek, doğal ve meşru görünmesini sağlayacaktır.

Melih Ümit Menteş'in *Zaman Kâtibi* serisinde ise düşler geçmişi görmenin ve kendini ispatın aracı olarak kullanılır. İlk kitap olan *Gizemli Binici*'de Tanay zaman kâtibi olmadan hemen önce ailesinin ve obasının katledildiği anları rüyasında görür. Kendisi bebekken gerçekleşen bu olaya tanıklık etmesi imkânsızdır. Ancak yaşı ilerleyip önemli bir göreve – zaman kâtipliğine- layık görüldüğünde geçmişin bilgisinin rüyalarını doldurması onun düşmanlara karşı savaşta duygusal anlamda hazırlanmasına yardım eder. İkinci kitap olan *Gerçek Sanrılar*'da Ayda'nın düşsel olarak gördüğü varlıklar ise onun geçmesi ve kendini ispatlaması gereken sınavların parçasıdır. Campbell'ın "Erginlenme" başlığında değindiği sınavlar yolu Ayda için başlar. Ayda, kimi tehditkâr, kimi korkutucu ya da cezbeden düşlerden oluşan sınavı başarıyla geçmesi hâlinde sevdiği erkeğin peşinden zamanda sıçramalar yapabilecek güce erişecektir. Amacına ulaşmak için iki gün hiçbir şey yemeden bir kayanın dibinde oturmayı göze alır. Başarılı olduğunda ise romandaki fantastik güce erişen kişilerden biri hâline gelir.

Tarihî fantezilerde rüyalar kötülüğün tarafında da işlevsel olarak kullanılmaktadır. Bu sayede fantezi ile gerçek arasındaki geçişkenlik sağlanmakta ve eserin doğaüstü yanı güçlenmektedir. Yöntemin bir başka işlevsel yanı da okuyucuların gerçeklerle bağlantılı bir romandan beklediği inandırıcılık kaygısının ortadan kalkmasıdır. Fantastik zaten mantığın ötesinden geldiği için nedensellik geçerliliğini yitirmektedir. Böylece nedensiz inanmamak yerine tek seçenek kalır; olduğu gibi kabul edip inanmak. Yazarın fantastik ile olan yakınlığı bir yandan okuyucuyu inandırırken bir yandan da önünde çok boyutlu bir yazın evreni açılır. Her türden olay ve varlığın romana katılmasının önündeki tek engel hayal gücüdür.

Lokman Aydoğan'ın *Oğuz Kağan* serisinde kötücül fantastik varlıkların romana girişi de bir rüyanın ardından gerçekleşir. Türkleri bir türlü alt edemeyen imparator Kao-Ti rüyasında gördüğü büyücüyü bulduğunda onun evinde şeytan Erlik'in hizmetçisi Şimiltey ile karşılaşır. Bu andan itibaren kalabalık Çin ordusuna doğaüstü güçler de eklenir. Şimiltey'in yarattığı öldürülemeyen askerler, yenilmez Türk ordusunun karşısındaki en dirençli grup olmuştur.

Yafes'in Oğulları romanında baş kötü olan ve cinler taifesinin liderliğini yapan Erlik'in dört bin yıldır hazırladığı ordularını dünyaya çıkarmasını sağlayan Karacuk Çoban'ın rüyalarıdır. Karacuk Çoban bu konuda uyarılmasına rağmen sürekli gördüğü rüyalar aracılığıyla aldatılır ve Erlik'in Yada Taşı'nı ele geçirmesini sağlar. Onun zaafı dünya üzerindeki en büyük savaşlardan birini başlamasına neden olmuştur. Romanda zaafı olan bir diğer kişi de Aruz Koca Han'dır. Rüyalarında kendisini dünyanın en büyük ve en güçlü ordusunun başında gören Aruz Han bu iktidara kavuşabilmek için Erlik'le bile işbirliği yapmayı göze alır. Karşılığında Erlik'in yarattığı çok sayıda canavar ordusuna katılacaktır. Onun başka hanları da yanına alarak başlattığı isyan binlerce yıllık düzeni bozacak ve dünyaya karanlık çökecektir. Bu noktadan itibaren milliyetçi ideolojinin doğrulanması aşamasına geçilecektir: Kaosu ve kötülüğü yenecek, dünyada adaleti, birliği ve huzuru sağlayacak tek güç romandaki adıyla "Türküt"lerdir.

Yolculuk

Fantastik eserler çoğunlukla yol öyküleridir. Yolculuk, roman kahramanının çeşitli maceralara atılması, onun kişiliğinin farklı yönlerinin açığa çıkması, dünyadaki iyi ve kötü çeşitli varlıklarla karşılaşması ve dostlukların sınanması için en iyi seçenektir. Anonim bir eser olan *Gılgamış Destanı*'ndan Homeros'un *Odyseia*'sına, J. R. R. Tolkien'in *Yüzüklerin Efendisi*'nden Barış Müstecaplıoğlu'nun *Perg Efsaneleri*'ne kadar pek çok fantastik eserde yolculuk, öykünün önünde yeni imkânlar yaratmaya yardım eder. Kahramanın bir çağrı ile yola çıkması ile başlayan olay halkaları başka olayları da içine alarak ilerler.

Eşiği aştıktan sonra, kahraman bir dizi sınavdan geçmek üzere tuhaf biçimde akışkan, belirsiz biçimlerin düş dünyasında ilerler. ... Kahraman bu bölgeye girmeden önce karşılaştığı doğaüstü yardımcının önerileri, tılsımları ve gizli araçlarından yardım almaktadır. Ya da insanüstü yolculuğu sırasında kendisini her yerde destekleyen iyi kalpli bir güç olduğunu ilk kez burada da farkedebilir (Campbell, 2013, s. 113).

Dolayısıyla etkileri ileride görülecek olan çok sayıda macera iç içe ve art arda sıralanır. Bu sırada büyülü, tılsımlı her türden varlık maceraya gizem, gerilim ve heyecan katar.

Oğuz Kağan: Diriliş'te Oğuz'un gaipten gelen çağrıyla olumlu yorumlayarak yola çıkmasıyla başlayan yolculuk, onun, romandaki en önemli varlıklardan olan Gökbörü adını verdiği kurtla tanışmasını sağlayacaktır. Gökbörü'nün bu romandaki işlevi Oğuz'a Ulu Taş Otağ'a (Beyaz Piramitler) giderken yolu göstermektir. Varılacak olan yer ise Oğuz'un kutsal görevi devralacağı ve bu görev esnasında kullanacağı kutsal kılıcı kuşanacağı mekândır. Kısacası yolculuğun sonunda kazanacakları tüm dünyanın gidişatını etkileyecektir.

Yada Taşı Efsanesi serisinde Karacuk Çoban, Aruz Koca Han, Türküt gibi iyi ve kötü taraftaki farklı kişilerin yaptığı yolculuklar yeni serüvenlerin başlamasına ve sürmekte olanların yön değiştirmesine yardım etmektedir. Adı geçen üç kişinin yaptığı üç yolculuk aynı zamanda romanın sıçrama noktalarıdır. Karacuk Çoban'ın yolda Hitaylı büyücü ile karşılaşması onun *Yada Taşı*'nin çalınmasına yardım etmesine giden süreci başlatır. Aruz Koca Han'ın Karanlık Diyar'daki yolculuğu ise Erlik Han ile anlaşması ve doğüstü güçleri olan varlıklardan oluşan bir ordunun emrine verilmesini sağlar. Türküt'ün Balasagun, Yarkent, Turfan gibi yerlerde süren yolculuğu ise Erlik'in ordusunu yenmesiyle, düzeni tekrar sağlamasıyla sonuçlanır.

Karanlık Dünya ve *Zaman Kâtibi* serilerinde ise yukarıdakilere benzer başlangıç diyebileceğimiz bir yolculuk yoktur. Ancak yolculuk romanların tamamına yayılmıştır. *Karanlık Dünya*'da İtbaraklar, Kan Emenler ve Oğuz sürekli hareket hâlinindedir. Farklı diyarlara giden roman kişileri iç içe geçen çok sayıda maceraya dâhil olur. Bu bakımdan diğer tarihî fantezilerle çok benzerdir. En önemli farklılık *Zaman Kâtibi* serisinde mekânların zamansal farklılık üzerinden değişmesidir. Tanay'ın farklı zamanlardaki farklı mekânlara giderek olayların akışını düzeltme çabası yolculuğun tarihî sonsuzluğunun da kapısını açar. Tanay'ın Bursa'nın Derekız kasabasında başlayan macerası onun 900 yılının Basra'sına, 1530 yılının İstanbul'una ve 2034 yılının Ankara'sına gitmesiyle devam eder. Onun zamanda dikey sıçramaları Moğollardan, Araplara çok sayıda grubun ve varlığın romana girmesi anlamına gelmektedir.

Bu romanların hepsinde yol bireysel ilişkilerin gelişimini de etkilemektedir. Roman kişileri önceleri sıradan insanlarken yolculuğun ilerleyen safhalarında kimi zaman yeni güçler kazanarak kiminde de kişisel iradelerinin gelişimiyle daha etkili, müdahil kişiliklere dönüşürler. Örneğin *Oğuz Kağan*'ı anlatan romanlarda yolculuğu sırasında elindeki güçleri nasıl kullanacağını, kimlere güvenebileceğini, hangi strateji ile galip olacağını öğrenir. Kimi kayıplara rağmen Oğuz'un öğrenme süreci Türklerin zafere giden yolu ile aynı düzlemindedir.

Günümüz edebiyatında olduğu gibi yukarıda üzerinde durduğumuz romanlarda da yol ve yolculuk ideolojik işlevi olan kavramlardır. Bir yere bağlı olmamak, sürekli yer değiştirmek maceranın kapısını açar, evet, ama sonuçları bununla sınırlı değildir. Özellikle milliyetçiliğin

çeşitli biçimlerde öne çıktığı eserlerde yolculuk toprak kazanma, büyüme, hâkim güç olma istekleri için mecburi bir eylemdir. Bölgesel ya da küresel hegemonya kurmak için yola çıkılmalı, uzak ülkeler fethedilmeli, güç, dosta düşmana gösterilmelidir. Bu eserlerde, merkeze alınan milletin üstünlüğünün sanatla, edebiyatla, sosyal ve kültürel yetkinlikle değil ancak şiddet yoluyla ispatlanabileceği düşüncesi hâkimdir. Fantastik olan ise yolda karşılaşılan zorlukların derecesini arttırmaya yardım eder. Büyülere ve gerçeküstü yaratıklara karşı yapılan savaş gerçek güçlere karşı girişilenden çok daha etkileyici olacaktır. Ayrıca daha önce binlerce tarihî romanda karşılaşılan düşmanların yerini yenileri alacak ve sıradanlaşmanın önüne geçilmiş olacaktır.

İyiler ve kötüler

Fantastik romanlar iyi ve kötünün mücadelesine dayanır. Bu mücadele aslında doğaüstündeki iyi ile kötü taraflar arasında geçmektedir. Dünya, söz konusu güçlerin savaş alanı, insanlar ise her iki tarafta da yer alabilen figüran konumundadır. Ancak dışarıdan figür olarak görünse de insanlar katlandıkları fedakârlık, acı ve ölümle kendi varlıklarını, özgür iradelerini, yaşama azimlerini ispat etmeye çalışırlar. Dolayısıyla fantastik romanlar insanların figür olmaktan çıkıp asli kişilikler hâline gelme isteğini anlatan eserlerdir. Bahsettiğimiz istek aynı zamanda kendi dünyasının ilişkileri içinde sıkışıp kalmış, arayış içindeki modern insanın duygularını yansıtmaktadır. Özellikle epik fantezilerin günümüzde tüm dünyada yakaladığı başarının ardındaki nedenlerden biri de budur: Makinenin dişlilerinden biri olmaktan bıkan insanın kendi kaderinin efendisi olma isteği. Fantastik eserler özgürleşme düşüncesinin önündeki zorlukların büyüklüğünü ifade ederler. Eserlerdeki insanların seçtiği taraf da gerçek dünyanın ilişkilerini yansıtır.

Fantastiğin tarihî romana eklemlendiği durumda ise bireysel beklentilerin ötesine geçen, topluluğun yani milletin kaderini şekillendiren olaylar öne çıkar. Çoğunlukla aynı anda farklı cephelerden gerçekleşen saldırılar karşısında milletin verdiği yaşam mücadelesinin soyluluğu ve haklılığı her fırsatta vurgulanır. Birliktelik ve ideallere bağlılık kimi zaman söylevlerle kiminde de olayların akışı ile ortaya konur. Ancak milletin geleceğinin tekil bireylere (Örn. Oğuz Kağan) bağlı olduğu unutulmaz. Bireyin macerası, onun alacağı kararlar ve atacağı adımlar topluluğu etkilediği için ciddi önem taşımaktadır. Bu noktada fantastiğin birey odaklı yanı ile tarihî romanın milletin tamamını kapsayan toplumsal perspektifi kesişir. Fantastiğin olağanüstülikle bezeli hâlleri bireyin somut ilişkilerine eklemlenir. Bireyin çevresinde ise kendisini destekleyenler olduğu gibi negatif/kötü tarafta konumlananlar da mevcuttur.

Tarihî fantezilerdeki taraflara bakıldığında her iki tarafın da tılsım/büyü gibi doğaüstü kaynaklardan yardım aldığı görülür. Ancak en azından başlangıçta durum iyilerin aleyhinedir.

Uzun süre boyunca haince hazırlıklar yapan kötüler aniden iyilerin dünyasına saldırıp çeşitli mevziler kazanır. Ancak başlangıçtaki bu durum romanın ilerleyen kısımlarında değişecektir. İyiler ilk saldırıdan sonra toparlanmaya başlar ve karşı saldırıya geçer. Romanın sonunda ise kötü taraf yenilgiyle yüz yüze gelir. Farklı romanlarda karşımıza çıkan bu formülün işlemleri taraflara uygun kişiliklerin oluşturulmasıyla başarı kazanacaktır. Her iki tarafın da kendine uygun kişiliklere sahip olması okuyucunun hangisiyle özdeşleşeceğini belirlemek açısından önemlidir. Örneğin *Oğuz Kağan: Diriliş ve Turan* romanlarında dünyevi düşmanlıklar ve çatışmalar kendi hâlinde ilerlerken doğaüstü kötülük (Erlik Han) harekete geçer ve olan bitene müdahale eder. Kötülüğün saldırgan ve vahşi yanı okuyucunun ondan uzaklaşmasını sağlar. İyi taraf ise Oğuz'un kişiliğinde somutlaşan erdemlere sahiptir. İyi, haklı ve mazlum olan taraf okurun takdirini kazanır ve onları takip etmesine yol açar. Okur iyilerin zaferle taçlanan mutlu sona kavuşmalarını dileyecektir. Romandaki olaylar da bu duyguları harekete geçirecek biçimde dizilir. Erlik'e bağlı olan Şimiltey adlı cin Kırklar Kurulu'nun eski başbuğu Berkün'e saldırıp onu öldürdüğünde doğaüstü güçlerin savaşı da başlamış olur. Bu sırada Oğuz'un elinde sadece Kırklar Kurulu'nun kendisine verdiği Yesüken adlı tılsımlı kılıç vardır. Kötü taraf, ölümsüz savaşçılar yaratıp Türklerin üzerine geldiğinde zafer kazanmak üzeredir. Ancak yine iyi taraftaki fedakâr, korkusuz kişiler sayesinde durum tersine döndürülür.

Romanda iyi tarafın en güçlü kişisi Zülkarneyn peygamber iken kötü tarafta onun karşıtı olarak Erlik yer almaktadır. Bu isimlerden sonra iki tarafın mensupları güçlerine göre bir hiyerarşi içinde sıralanır. Oğuz Kağan'ın da üyesi olduğu Kırklar Kurulu'nun karşısında ise Şimiltey ve cinleri vardır. Kırklar Kurulu'ndakiler tılsımları sayesinde yüzlerce yıl yaşayabilen kişilerken Şimiltey büyülerle insanları etkileyebilmektedir. Ona bağlı çalışan cinlerin karşısında ise Türk şamanlar yer alır. Bahsettiğimiz hiyerarşinin aşağılarında doğaüstü güçleri çok az kullanan ya da kullanmayan kişi ve topluluklar bulunmaktadır.

Yada Taşı Efsanesi serisinde ise tüm olaylar Erlik Han'ın binlerce yıldır yaptığı hazırlıkların sonunda Türkütlere saldırıyla başlar. Karacuk Çoban'ın rüyalarına girerek onu etkileyen Erlik sonunda çobanın Yada Taşı'nı çalmasını sağlar. Olayın ardından tüm diyarların dâhil olduğu bir savaş çıkar. Erlik ve onun yaratıklarının karşısında ise gizemli bilgilere sahip Korkut Ata ve şamanlar vardır. Özellikle şamanların güçleri yüzyıllar boyunca kötücül varlıkların yeryüzünü işgal etmesini engelleyerek tılsımlı/büyülü dünyanın iyi tarafındaki denge unsuru olmuştur. Doğaüstü güçlerin dışındakilere bakıldığında da askeri varlığın öne çıktığı görülür. Kötülüğün tarafına geçen hanlar yüzbinlerce kişilik ordularını da beraber götürürler. İyi tarafta ise Türkütler ile onların en önemli destekçilerinden olan Yüceçiler yer alır.

İyi ve kötü tarafların en çok çeşitliliğe sahip olduğu eser *Karanlık Dünya* serisidir. Eserde Oğuz ve ona destek olanlar diğer eserlerdekine benzer niteliklere sahiptir. Ancak kötü tarafta yer alanlara bakıldığında özellikle Batılı gotik edebiyatın yoğun etkisi görülür. Batı edebiyatında çok eski yüzyıllardan beri var olan kurt adamlar *Karanlık Dünya* serisinde yer bulan varlıklardandır. Aslında Oğuz Kağan Destanı'nda da "İtbarak" ismiyle yer almasına (Oğuz Destanı: Reşidüddün Oğuznamesi, 1972, s. 24, 25) rağmen sonraki dönemlerde üretilen edebiyatta adı geçmeyen kurt adamların öyküleri Batı edebiyatında süreklilik göstermiştir. Oğuz Kağan Destanı'nda sadece yüzlerinin köpeğe benzediği ve vücutlarının çıplak olduğu anlatılan İtbarakların *Karanlık Dünya* romanlarındaki pençeli ve köpek dişli tasvirlerinin de Batı edebiyatından alındığı anlaşılmaktadır.

Vampirler ise Bram Stoker'ın "Dracula"sından sonra tüm dünya edebiyatlarına yayılan bir korku imajı hâline gelmiştir. *Karanlık Dünya*'da "Kan Emen" olarak anılan vampirler yine Batı edebiyatındaki gibi gümüşle öldürülebilen ve ölürken arkalarında alev bırakarak küle dönüşen varlıklar olarak tarif edilmiştir. Dünyadaki ilk gümüşle imal edilen Ay Baltası Kan Emenleri öldürmek için en önemli silahtır ve önce Yeminli Ordu'nun korumasındayken sonra Oğuz'un eline geçerek ona önemli bir üstünlük sağlar. Romanda yer alan Kara Cübbeliler de aslen insan olan ancak büyü ile köleleştirilerek kötülüğün yanında savaşmaya zorlanmış kişilerdir.

Tüm kötülerin gerek Oğuz'un ordusuyla gerek kendi aralarında yaptıkları savaşlar eserde karanlık dünyanın vahşet dolu ortamının canlı tasvirine yardım eder. *Karanlık Dünya* serisini diğer tarihî fantezilerden ayıran en önemli yanı gotik edebiyatla kurulan bu bağlantıda ortaya çıkar. Yukarıda değinildiği gibi vampirler ve kurt adamlar gotik edebiyattan alınarak tarihî atmosfer içerisinde yeniden kurgulanmış ve böylece tarihî ve fantastik birleşimine gotik edebiyat da dâhil edilir. Her türün kendinden getirdiği özellikler eserin tek boyutlu olmasının önünde engeldir. Tarihî roman geçmişi yaşatan bir atmosfer kurarken fantastik geçmişin gerçekliğini olağanüstüne doğru genişletir. Fantastik alanı besleyen gotik ise karanlık gücün vurgulanmasını sağlar.

Kötülüğün başı olan Erlik'in *Zaman Kâtibi* serisindeki muadili olan Haris de Batılı imajlardan beslenerek çizilen bir varlıktır. Ters keçi ayaklı, boynuzlu ve bedeni ateşten bir varlık olan Haris dünyadaki olaylara doğrudan karışmaz, bu iş için aracı kullanır. Tıpkı *Oğuz Kağan: Diriliş* ve *Turan*'da Şimiltey'i kullanan Erlik gibi Haris de Yabal'ı kullanır. Farklı zamanlara yolculuk yapabilme, istediği yerde doğaüstü güçleri kullanabilme yeteneği sayesinde Yabal mutlak kötülüğün yani Erlik'in en önemli hizmetkârıdır. Haris'ten aldığı büyü gücü sayesinde mavi aleviyle işkence yaparak çok sayıda insanı kendine bağlar. Özellikle yönetici

konumundaki kişileri emrine alan Yabal daha aşağıdaki binlerce kişiyi kontrol etme gücüne kavuşur. Örneğin Moğol komutan Korvu sayesinde onun tüm askerleri Yabal'ın Anadolu'daki ordusu hâline gelir.

Aynı romandaki iyiler kümesinin en önemli kişileri ise genç yaştaki insanlardır. Tanay, Ayda, Algan, Zuhâl gibi isimler küçüklükten itibaren kötülükle mücadele etmeleri yönünde çizilmiş olan kaderlerine uygun yetiştirilirler. Dövüş teknikleri ve çeşitli bilimler hakkında uzun süre eğitim alan gençler yapacakları mücadelede bunların büyük faydasını göreceklerdir.

Zaman Kâtib'inde şamanların diğer romanlara göre çok daha etkin olduğu bir ortam kurulmuştur. İlk romanın başlangıcında Orak'ın büyüleri güçlerini savaşta kullanması, Kami'nin Tanay'ı ve Ayda'yı yetiştirip ilerleyen zamanlardaki mücadeleye çeşitli biçimlerde katkıda bulunması hatta Tanay'ın zaman kâtibi olmasına giden yolu açması, Sehar'ın Bağdat'ta kader defterini Tanay'a vermesi gibi olaylar romanın ilerlemesinde kilit öneme sahiptir. Daha da önemlisi şamanların varlığı romandaki kişilerin günlük yaşam ve düşünce dünyasının eski Türk inançlarını da içerecek biçimde şekillenmesine yardım eder. Örneğin Doruk bebekken hasta olur. Babası onun yanında Kuran okurken Kami de dışarıda şaman ayini yaparak kötü ruhları uzaklaştırmaya çalışır. Böylece iki inanç sisteminin, öncelikleri zamana ve işe göre değişmekle birlikte, bir arada yaşadığı bir ortam oluşturulur.

Tüm romanlarda şamanlara yer verilmesi üzerinde düşünülmesi gereken bir durumdur. Yazarların bu tavrında şüphesiz tarihî atmosfer oluşturma kaygısı ön plandadır. Ancak örneğin İslami dönemi anlatan *Zaman Kâtib*'inde de şamanlardan bahsedilmesi tüm tarihî fantezilerdeki inanç dünyasını yeniden değerlendirmeyi zorunlu kılmaktadır. Son dönemde ülkemizde inançlarla ilgili çeşitlenme göz önünde tutulduğunda eski Türk inançlarının romanlarda tekrar dirilmeye başlaması sıra dışı bir durum gibi görünmemektedir. Her ne kadar siyasal İslam söyleminin ağırlığı artsa da kuantum fiziği ve tasavvufu birleştiren ya da modern bir tasavvuf yorumu oluşturmaya çalışan inançların hatta dini inanış yokluğunun arttığı bir ortamda çeşitli unsurları günlük hayat içerisinde yaşayan şamanlığın romanlarda işlenmesi şaşırtıcı değildir. Ancak Şamanlık konusunu daha önemli kılan durum milliyetçilikle bağlantısıdır. Tüm dünyadaki milliyetçiliklerin kimi kolları inanç, yaşam tarzı, sanat gibi alanların o millete has, biricik, yekpare ve katışıksız olması gerektiğini ileri sürer. Dolayısıyla yabancı görünen her şey bu alandan dışlanır. Saflık arayışının, bireyi tarihin köklerine götürmesi ise kaçınılmazdır. Hâliyle tek tanrılı dinlerden önceki atalar yurdu, yaşam biçimi ve dini inanışlar özenilen saadet asırlarının görünümüleri olarak belirir. Tarihî fantezilerdeki Şamanizmle bağlantılı unsurların (şamanlar, ayinler, kullanılan nesnelere) öne çıkmasında bunun da etkisi olduğu iddia edilebilir.

[...] şamanlar mensup oldukları toplumların içinde bazı özellikleriyle sivrilen sıradışı kişilerdir; bu özellikler, çağdaş Avrupa toplumlarına özgü kavramlarla ifade edilecek olursa, bir "içsel çağrılışın" (vocation) veya hiç değilse bir "dinsel bunalımın" belirtileriyle özdeşleştirilebilir. Şamanlar kendi dinsel deneyimlerinin yoğunluğuyla topluluğun geri kalan kısmından ayrılırlar (Eliade, 1999, s. 26).

Kartal, kurt, ağaç gibi doğadaki canlılarla konuşmaları, kimsede olmayan tılsımlı güçleri kullanmaları onları sıradan din adamı olmaktan çıkarıp okuyucunun özel olarak takip edeceği hatta özdeşleşeceği kişiler hâline getirir. *Zaman Kâtibi*'nde öldüğü sanılan Orak adlı şamanın gizemli biçimde farklı tarihlerde ortaya çıkması; Kami'nin çeşitli tılsımlara vakıf olması; *Oğuz Kağan: Diriliş ve Turan*'da İlanku Kam'ın sahip olduğu sırlar; *Yada Taşı Efsanesi*'nde şamanların Erlik'in canavarlarının dünyaya gelmesini engellemek için yıldırımlar saçmaları; şaman grubunun piri olan Korkut Ata'nın kurt sürüsüne liderlik ederek onları düşmana saldırtması gibi örnekler şamanları içinde yaşadıkları toplumların en önemli kişilerine dönüştürmüştür. Sıra dışı yetenekler okuyucunun algılayışında da sıradanlığı kırarak onları ayrı bir yerde konumlandırmasına yol açar. Sonuçta şamanlar ve onların mensubu oldukları Gök Tanrı inancı olumlu bir imajla eserde yeniden canlandırılarak günümüze taşınır ve inanç düzleminde bir alternatif olarak kültürel ortama dahil edilir.

Romanlardaki İyi ve Kötü Kişilikler:

Tablo 1: Zaman Kâtibi (Gizemli Binici, Gerçek Sanrılar)

İYİLER		KÖTÜLER
Tanay	(Zaman kâtibi)	Haris (Baş iblis)
Kami	(Şaman)	Yabal (Haris'in dünyadaki yardımcısı)
Orak	(Şaman)	Nazik (Arap suikastçi)
Sehar	(Şaman)	Korvu (Moğol komutan)
Doruk	(Şaman)	Kutay (Moğol asker)
Ayşe Bacı	(Şaman)	Hayen (Sırtlan insan)
Ayda		Sana (Sırtlan insanların lideri)
Algan		Abor (Hayen'e bağlı hain)
Zuhal		Eşref (Arap yönetici)
Fethi	(Kapıkulu askeri)	Sırtlan-insanlar
Lale	(Fethi'nin eşi)	Moğollar
Ebu Baha	(Arap savaşçı)	
Faruk	(Böcekçibaşı)	
Kemal	(Böcekçibaşı)	

Tablo 2: Oğuz Kağan (Diriliş - Turan)

İYİLER	KÖTÜLER
Zülkarneyn (Peygamber)	Erlık (Baş iblis)
Kırklar Kurulu	Şimiltey (Erlık'in hizmetçisi cin)
Berkün (Kırklar Kurulu yabgusu)	Su-yi (Teoman'ın Çinli eşi)
Oğuz Kağan	Hong-li (Çin imparatoru)
Ilanku Kam (Şaman)	Kao-ti (Çin imparatoru)
Argun	Shu-fei (Hong-li'nin kızkardeşi)
Bağatur	General Gao (Çin askeri)
Çine	Liang (Çinli yaver)
Korla	Muncuk (Sahte kam)
Sağunduk	Tunghular
Göktuğ	Yüeciler
Dipendra	Çinliler
Aysinçe	
Alçiçek	
İrençin	

Tablo 3: Karanlık Dünya (İtbarak - Yafes'in Kılıcı - Atalar Cengi)

İYİLER	KÖTÜLER
Oğuz Han	Assad (Büyücü, hırsız)
Börteçine (Oğuz'un en yakın silah arkadaşı)	Kitana (Büyücü)
Sungur Bey (Oğuz'un yardımcısı)	Ağan (Kitananın yardımcısı)
Ulu Türük (Oğuz'un yardımcısı, şaman)	Çaplan (Assad'ın yardımcısı)
Börteçine (Oğuz'un komutanlarından)	Nayman Noyan (Moğol komutan)
Turşkan (Oğuz'un askerlerinden)	Mançu (Moğol komutan)
Shan (Yeminli ordunun komutanı)	Uruz Bey (Han)
Oğuz'un oğulları	Urum Kağan (Han)
Şamanlar	Donghular (Düşman Kabile)
Kurtga Bey	Tunguzlar (Düşman Kabile)
Oktar	Candi (Büyücü)
Tankut (Önce iyi sonra kötülerin safında)	

Tablo 4: Yada Taşı Efsanesi (Yafes'in Oğulları - Beyaz Türk Piramitleri)

İYİLER	KÖTÜLER
Türk Han	Erlık (Baş Şeytan)
Kayra Han	Kıpçak (Yada Taşı'nı çalan hırsız)
Vezir Tonyukuk	Aruz Koca Han
Korkut Ata	Çürçet Han
Naakallar (Mu'dan gelen bilgeler)	Uruz Han
Kara Şaman	Hitaylı Büyücü
Lolan Güzeli	
Yüec Bey (Yüecilerin lideri)	

Tılsımlı Nesnelere

Fantastik romanlarda tılsımlı güçlerin yüklendiği nesnelere sıklıkla karşımıza çıkar. Madalyon, kılıç, yüzük, yay gibi çeşitli araç ve gereçler doğrudan Tanrı'dan ya da büyücülerden gelen güçlerle donatılarak insanlığın yararına olacak bir hizmete adanır. Kötülüğün eline geçmesi durumunda tüm insanlığın kaderini olumsuz biçimde değiştirecek olan bu nesnelere

çoğunlukla ve sadece “doğru kişilerin” kullanımına açıktır. Nesnenin el değiştirmesi dünyadaki güç dengesinin de değişmesi anlamına gelmektedir. Dolayısıyla uğruna binlerce insan feda edilse bile nesne ele geçirilmelidir.

Ele alınan tarihî fantezilerde gizemli güçleri olan nesnelere bakıldığında en çok kullanılanın Yada Taşı olduğu görülür.² Özellikle *Yada Taşı Efsanesi* serisi bu taşın etrafında gelişen olayları konu edinir. Romanda Yada Taşı'nın kutsiyeti Tanrı'dan değil uzaylılardan gelmektedir. Yada Taşı ve çok önemli bilimlerden bahseden Bilgelik Kitabı, Şıra yıldızından gelen varlıkların insanlığa hediyesidir ve çeşitli olaylar sonucunda Türkütlerin eline geçmiştir. Söz konusu iki romanda Türkütlerin elinde dünyadaki nizamı korumak için kullanılan taş Erlik'in oyunu ile kötülerin eline geçer. Böylece iki tarafın savaşması için gerekli koşullar ortaya çıkmıştır. Romanda Yada Taşı'nın kendisi kutsiyet taşıya da totem değildir. Onun bu şekilde ele alınışı insanlık tarihindeki pek çok din ile benzerlik taşır.

Tapınma ile ilgili taşların büyük bir çoğunluğu, vasıta olarak kullanılırdı; onlar "bir şeye" ulaşmaya, ona sahip olmaya yardım etmiştir. Genellikle, onların rolü dini olmaktan çok büyüseldi. Köken veya şekillerinin bir sonucu olarak belli kutsal güçlerle kuşatılmış olanlara tapınılmaz, ama onlar birer kendisiyle bir şey yapılandır (Eliade, 2005, s. 258).

Taşın kendisinin tapınılan bir şey olamaması ancak bir işi yapmak için kullanılmasına ele aldığımız eserde de rastlarız: Yada Taşı'nın iklimleri değiştirmek için kullanılacak güçlere sahiptir. Bu nedenle Lin ülkesinde kış mevsiminin çok ağır geçmesi ve nüfusun büyük kısmının ölümü, akla Türkütlerin elindeki Yada Taşı'nı getirir. Aruz Koca Han, Türkütlerin vergi sorunlarından dolayı kendilerini cezalandırmak için taşı kullanarak mevsimin çok çetin geçmesine vesile olduklarından şüphelenir. Onun şüphesi kötü tarafa geçmesinin de yolunu açar.

Diğer bir tarihî fantezi serisi olan *Oğuz Kağan: Diriliş - Turan* serisinde ise Yada Taşı kendi başına bir güç değildir. Cennetten geldiğine inanılan taş Nuh peygamber tarafından Yafes'e verilmiştir. Yafes ise Yesüken adındaki kılıcı yapıp üzerine çeşitli tılsımları işledikten sonra kabzasına Yada Taşı'nı yerleştirmiştir. Böylece Yesüken hem tılsımların hem Yada

² Bu taşın adı eski Türkleri anlatan çeşitli kitaplarda adı geçmektedir. Fuad Köprülü'nün çeşitli kaynaklardaki menkıbelerden hareketle aktardığına göre Nuh peygamberin oğlu Yafes babasından bir dua öğrenmiş, bunu taşta kazanmıştır. Yafes öldükten sonra kura çekilmiş ve taş onun oğullarından Türk'e çıkmıştır. Ancak diğer oğul Guz, Türk'e sahte bir taş vermiş bunun üzerine iki oğulun taraftarları arasında uzun süreli savaşlar çıkmıştır. Köprülüzade Mehmet Fuad, *Eski Türklerde Dini-Sihri Bir Anane 'Yat' veya Yağmur Taşı*, Darülfünun Edebiyat Fakültesi Mecmuası, cilt IV, sayı 1, İstanbul, 1925, s 1-11. Daha sonraki dönemlerde bazı kişileri Yadacılık adlı bir meslek yaptıkları, Yada taşı ile yağmur yağdırdıkları ve bazen de yağmuru savaşta düşmana karşı kullandıkları rivayet edilmiştir. Jean Paul Roux, *Türklerin ve Moğolların Eski Dini*, çev. Aykut Kazancıgil, İstanbul, İşaret Yay., 1994, s. 80.

Taşı'nın güçleriyle donanmıştır. Ancak Yesüken'in asıl gücü propagandif etkisidir. Farklı Türk boylarından çok sayıda insan efsanelerdeki kılıcın ortaya çıktığını duyar ve onu taşıyana hizmet etmeye gelir. Oğuz'un gücü de sürekli artar.

Bu noktada Yada Taşı ile başlayan ilahi nizam mücadelesi kılıç ile devam eder. Kılıç, kutlu görev için seçilmenin bir sembolü olarak görülmektedir.

Oğuz destanı için karakteristik olan Tanrı silahı (destanın salname varyantlarında yay-ok, kılıç, mızrak vs.) bu destanın arkaik yapısı, ideolojik yönü ile alakalıdır. Oğuz Kağan Destanı esas alınarak yay-okun mitolojik anlamı Türk millî kültürel sisteminde kılıç, mızrak, sonradan topuz ve şerperle aynı sentagmayı oluşturur. Yani bu silahların her biri yay-okun yerine geçebilir. Burada Tanrı silahı ile ilgili Türk düşüncesi benzeri şekilde diğer silah türleri üzerine aktarılır. Kısacası hangi silah olursa olsun, Türk şuurunda bu silahların Tanrı tarafından Türklere adaleti korumak, düzenin bekçiliğini yapmak için verildiği düşüncesi hakimdir (Bayat, 2006, s. 87).

Dünyaya, en azından bilinen topraklara hâkim olma çabası aynı zamanda ve bir nevi semboller mücadelesidir. Her kavim kendine bir sembol seçerek bunun etrafında toplanmaya güç devşirmeye çalışmıştır.

Tüm dünya medeniyetlerinin binlerce yıl boyunca vazgeçilmez silahı olan kılıcın zaman içerisinde kültürel alanlarda çeşitli şekillerde kendini göstermesi de kaçınılmaz olmuştur. Hun hükümdarı Attila'nın Merih'in kılıcını bulduktan sonra dünya hâkimi olmaya yönelmesi, Türklerin kılıç üzerine yemin etmeleri (Esin, 2001, s. 134), şamanların kötü ruhlarla savaşmak için ayinlerde tahta kılıç kullanması (Beydili, 2004, s. 312), Hz. Ali'nin Zülfikar adlı kılıcının İslam tarihindeki yeri, Kral Arthur'un taştan çıkardığı kılıç sayesinde tahta oturması, İskender'in çözemediği Gordion düğümünü kılıçla kesmesi gibi örnekler düşünüldüğünde kılıcın çeşitli kültürlere derinlemesine nüfuz ettiği, pek çok kavrama, yaşam biçimine ve tarihî olaylara ilişkilendiği görülür. Dolayısıyla kılıcın en büyük idealleri temsil etmesi tarihî fantezileri tüm dünyadaki epik geleneğin bir devamı hâline getirmektedir. Tarihî fantezi modern bir tür olmakla birlikte gelenekle kurulan bu türden bağlantılar okur kitlesi nezdinde kabullenilmesini ve takipçi bulmasını kolaylaştırmaktadır.

Kılıcın ideolojik görev üstlenmesi hâli kimi romanlarda yerini iyi veya kötü kampların temsiline bırakır. Örneğin iyi tarafın kullandığı silah oraya özgüdür ve kullanan kişinin hangi taraftan olduğunu hiçbir izaha gerek duymadan ortaya koyar. Bu yöntem yazarın geriye çekildiği, okurun aktif olduğu bir okuma sürecine de işaret eder. “Temsil eden” nesne görüldüğünde onu kullananlar hakkında ayrı bilgiye ihtiyaç kalmayacak, okur önceki sayfalarda edindiği izlenimlerle sahneye çıkanların kim olduğunu anlayacaktır.

Zaman Kâtibi serisindeki tılsımlı “ateş toprak kılıcı” “temsil eden” nesnelere biridir. Tanay’ın en önemli silahıdır. Ateşten ve topraktan olan canlıları kesebilen kılıç, sadece meleklerle zarar verememektedir. Kılıç, daha yapılırken Tanay’ın kanı dövülen demire karıştırıldığı için sahibini tanımaktadır. Kami adlı şamanın eklediği tılsımların da etkisiyle, Tanay kabzasına dokunana kadar görünmez olmaktadır. Ateş toprak tılsımlarıyla bezenmiş kılıçlar Haris’le mücadele hâlindeki başka kişilerde de mevcuttur. Ayşe Bacı ve çevresindeki iyi cinler Haris’in yaratıklarıyla savaşırken aynı türden kılıçları kullanırlar. Kötüler çeşitli büyüler, yaratıkları öne sürerken iyi insanlar bu kılıçlarla kendilerini korumaya çalışır. Kısacası ateş toprak kılıcını tutan kişi iyilerin safındadır.

İncelenen eserlerden Karanlık Dünya serisinde de benzer önemli tılsımlı nesnelere yer verilir. Bunlardan Ay Baltası İtbaraklar, Güneş Taşı ise Kan Emenler için özel bir öneme sahiptir. Dünyadaki ilk gümüşten yapılmış olan Ay Baltası İtbarakları öldürebilecek en etkili silahtır. Bu yüzden rahipler tarafından uzun yıllar boyunca saklanan silah sonunda Yeminli Ordu’nun korumasına verilir. Shan adlı Çinli askerinin bu orduya komuta etmesinden sonra da baltanın en güvenilir ele yani Oğuz Kağan’a teslim edilmesi kararı alınır. Ancak Oğuz’a giderken de ordu çok sayıda kayıp verir.

Kan Emenlerin peşine düştüğü Güneş Taşı ise onlara fazladan güçler verebileceği için önem taşımaktadır. Gelenekselleşmiş olan vampir anlatılarında olduğu gibi Kan Emenler de gece yaşayan varlıklardır. Gün ışığına çıktıklarında yok olmaktadır. Bu nedenle binlerce yıl önce yapılan savaşlar sırasında Azazel, “Asıllar” diye anılan yedi Kan Emen’e Güneş Taşı’ndan yapılmış yüzükleri verir. Böylece bu Kan Emenler gündüzleri de savaşabileceklerdir. Uzun süre sonra yatırıldıkları uykudan uyanan Kan Emenler, Türkler ve İtbaraklarla savaşabilmek için yüzükleri aramaktadırlar. Yüzüklerin farklı gruplar arasında el değiştirmesi de kanlı maceraların yaşanmasına neden olur.

Zaman Kâtibi’nde Orak adlı şamanın yıllar önce bıraktığı madalyon ve Haris tarafından yapılmış Yabal’ın liderliğindeki kötülere verilen “uzam çarkı” tılsımlı objelere verilebilecek başka örneklerdir. Her iki obje de zamanda yolculuk yapmada kullanılır. Burada ilk anda akla bilimkurgu romanlarındaki zaman makineleri gelir. Türler arası geçişkenliğin arttığı bir dönemde bilimkurgu ve fantastik arasındaki çeşitli alışverişler olağandır. Ancak romanda, sözü edilen objelerin bilimsel/teknolojik üretime dayandığına dair herhangi bir bilgi yoktur. Dolayısıyla zamanlar arasındaki sıçramaları sağlayan güç pozitif bilimlerden uzaktır. Temelde tılsımların yardımıyla hareket gerçekleşmekte bu da değinilen objeleri fantastik dünyanın bir parçası hâline getirmektedir.

Doğa ile İş birliği İyimsenlik

Tarihî fantezilerde doğa ile insanın uyumlu birlikteliği geniş yer tutar. Bitki ve hayvanlardan bazıları çeşitli biçimlerde insanlara yardım eder, insanlar da her fırsatta onlara ve doğaya saygılarını sergiler. Eserlerin çoğunda yürüyüp uçabildikleri için günlük hayata aktif biçimde katılabilecek olan hayvanların insanlarla ilişkilendikleri görülür.

Oğuz Kağan serisinde kurdun gideceğini bilmediği yolculukta Oğuz'a rehberlik ederek onun piramitlere ulaşmasını sağlaması, *Yafes'in Kılıcı*'nda Oğuz'un rüyasına giren gök yeveli kurdun ona nasıl hareket edeceğini anlatması, *Yafes'in Oğulları*'nda Korkut Ata'nın beş yüz kurdun yardımıyla Kayra Kağan'ı düşmanların elinde kurtarması gibi olaylar doğadaki güçlerin yardımının örnekleridir. Buradaki yardım Oğuz'un kişisel başarısının yanında Türk milletinin kaderini de belirlemektedir. Orijinal Oğuz Destanı'nda da gök yeveli kurt Oğuz'a yol göstermektedir. Kurt figürü romanda efsanevi bir atmosferin kurulmasına yardım etmenin yanı sıra modern roman türü ile eski anlatıların fantastik ortamda bağlantılanmasını sağlamaktadır.

Mitolojik gücünden dolayı kurdun günümüz romanlarında öne çıkması kaçınılmaz görünmektedir. Ancak doğa ile kurulan işbirliği onunla sınırlı değildir. *Yada Taşı Efsanesi*'nde Kara Diyar'ın yaratıklarını yenebilecek tek güç olan Bükrek'in (Ejderhaların lideri) Türk Han'ın ordusuna yardıma gelerek tüm canavarların korkup kaçmasına yol açması, *Zaman Kâtibi*'ndeki Tuğrul kuşunun uzak yerlerde olan biteni Kami adlı şamana bildirmesi Türklerin doğa ile uyumlu yaşamalarının ödülü olarak görünmektedir. Tarihî fantezilerde iyiler sadece kendilerini savunmak için doğadaki güçlerden yardım alırlarken, kötüler doğayı hırsları için kullanmaktadır. Sonuçta doğa gücünü gösterecek ve saldırgan olanı cezalandıracaktır.

Tarihî fantezilerde doğanın Türklere yardımına bitkiler dünyası da katılır. *Yafes'in Oğulları*'nda önemli kutsal motif olan Bayterek ölümsüzlük ağacı bu kapsamdadır. *Manas Destanı* başta olmak üzere çok sayıda Türk boyunun söylencelerinde yer alan ve Tanrı kutunu temsil eden (Ergun, 2004, s. 355-357) Bayterek romanda hayat ağacı olarak da anılır. Türkütler, soylarının kökenini dayandırdıkları ağacın gövdesinden çıkan suyun insanı ölümsüzleştirdiğine inanmaktadır. Çevresinde dua eden Türkütler, dallarına bez parçaları bağlayarak dileklerini Gök Tanrı'ya iletirler. Bayterek romanda sadece pasif olarak tasvir edilmemiştir. Şamanların piri olan Korkut Ata, Kayra Kağan'ı ararken onu Bayterek ağacına sormuş ancak ağaç kimseyi görmediğini söylemiştir. Ağacın hem milletin tarihteki köklerini temsil etmesi hem de gündelik hayattaki etkinliğini devam ettirmesi, yaşayan, kesintisiz devam eden kültürel/etnik bir yapının işaretidir. Kısacası yukarıda da değinilen milliyetçiliğin süreklilik iddiası romanda ağaç aracılığıyla tekrarlanmıştır.

Kötücül Varlıklar

Tarihî fantezilerde kötü taraf en az iyiler kadar önemlidir. Kötülerin gücünün ve insanlığa yönelik bitmek bilmeyen düşmanlıklarının vurgulanması iyilerin savaşının adil, haklı ve her anlamda olumlu gösterilebilmesi için vazgeçilmezdir. Tüm popüler romanlarda olduğu gibi okuyucunun örneğin Oğuz Kağan, Tanay gibi kahramanların peşinden gitmesi ve onlarla özdeşleşmesi için en geçerli sebep de budur. Tarihî fantezilerin özelliği kaynağı tek olsa da düşmanın çok ve çeşitli olduğunu ayrıntılı biçimde göstermeleridir. *Oğuz Kağan* ve *Yada Taşı Efsanesi* serilerinde insanlığın baş düşmanı Erlik iken *Karanlık Dünya* serisinde Azazel, *Zaman Katibi*'nde Haris'tir. Temel özellikleri insanlığa ve onun koruyucusu Türklere düşmanlık olan bu varlıklar geri planda durup hükümleri altına aldıkları insan ve varlıkları öne sürerler. Örneğin Orta Asya ve Sibirya'daki Türklerin Yaratılış destanlarında adı geçen Erlik (Ögel, 1993, s. 419-420), *Oğuz Kağan* serisinde dünyadaki işleri için Şimiltey adlı cini ve onun emrine verdiği Kızıl Çorları (cüce cinler) kullanır. *Yada Taşı Efsanesi* serisinde ise en önemli yardımcısı Hıttaylı büyücüdür. Asıl kötülerin yarattığı veya kullandığı varlıklar aşağıda listelenmiştir:

Tablo 5: *Oğuz Kağan Diriliş-Turan* eserlerindeki kötücül varlıklar

Erlik
Şimiltey (Erlik'in Yardımcısı Cin)
Cüce Çorlar (Cüce cinler)

Tablo 6: *Yada Taşı Efsanesi* serisindeki kötücül varlıklar

Erlik
Hıttıklar (Erlik'in yaratıkları)
Garadullar (Erlik'in yaratıkları)
Sangallar (Erlik'in yaratıkları)
Şeşeler (Erlik'in yaratıkları)
Al Karıları (Erlik'in yaratıkları)
Abralar (Erlik'in yaratıkları)
Yutpalar (Erlik'in yaratıkları)
Cüceler (Erlik'in yaratıkları)
Azmıçlar (Erlik'in yaratıkları)
Karakorşaklar

Tablo 7: *Karanlık Dünya* serisindeki kötücül varlıklar

Azazel (9 iblisten biri)
Jack (Kan Emen, Vampir)
Ravnos (Kan Emen, Vampir)
Ventrue (Kan Emen, Vampir)
Rixos (Kan Emen, Vampir)
Sarah (Kan Emen, Vampir)
Sonya (Kan Emen, Vampir)
İtbaraklar (Kurt Adamlar)
Tyr (İtbarak)
Kara Cübbeliler (Azazel'in aslen insan olan yaratıkları)

Tablo 8: *Zaman Katibi* serisindeki kötücül varlıklar

Yabal	(Haris'in yardımcısı)
Setun	(Örümcek cini)
Sanem	(Örümcek cini)
Hatem	(Örümcek cini)
Esvena	(Örümcek cini)
Zerena	(Örümcek cini)

Baş kötülerin emrindeki tüm varlıklara bakıldığında hepsinin büyüğü güçleri olduğu görülür. İnsanları doğal güçlerle yenemeyeceğini bilen baş kötüler olağanüstü güçleri devreye sokarak mücadeleyi kazanmaya çalışmaktadır. Örneğin *Karanlık Dünya* serisindeki İtbaraklar ve Kan Emenler insanlardan katbekat daha güçlüdürler. Bu güç onların sıra dışı varlıklarından kaynaklanmaktadır. *Zaman Kâtibi*'ndeki cinler örümceğin bedenine girerek istedikleri mekâna sızma, örümcek görünümünden çıkıp çok çekici vücutlara bürünerek erkekleri tuzağa düşürme gibi yeteneklere sahiptir.

Bilinen dünyanın sınırlarının dışından gelen kötücül varlıklar görünüşleri ve kullandıkları yöntemler dışında acımasız, vahşi doğalarıyla da dehşet saçarak insanları önce psikolojik sonra da bedensel olarak yenmeyi amaçlamaktadır. Ortaya çıkan inanılması güç yaratıklar ve kanlı tabloların karşısında ise sadece insanların davaya inançları ile liderlerine bağlılıkları vardır.

Sonuç

20. yüzyılın sonu ve 21. yüzyılın başlangıcı kurmacanın ve postmodern edebiyat anlayışının önem kazanması ile birlikte geleneksel tüm edebî türlerin yıkıma ve değişime uğradıkları bir dönemdir. Toplumsal hayatlardaki değişimle eşzamanlı giden bu süreç romanın biçim ve içerik olarak evrilmesinin yolunu açmıştır. Günümüzde biçimsel/teknik pek çok yeniliğin uygulandığına şahit olduğumuz romanın içerikte de geleneksel sınırları aşması şaşırtıcı değildir. Sözü ettiğimiz bu sınırlar geçmişte özellikle romanın topluma karşı sorumluluklarını öne çıkaran edebî anlayışla ortaya çıkmıştır. İletişim araçlarının çok sınırlı olduğu dönemlerde yazılı eserlerin toplumsal sorumluluğu olduğunu iddia etmek normaldir. Ancak günümüzde yüzlerce TV kanalı ve internet teknolojisi nedeniyle bu sorumluluk duygusuna aykırı pek çok imaj/olay/insani öykü hayatlarımıza girmektedir. Roman ne kadar görev bilinciyle hareket etse de bu duyarlılığı yok edecek, örseleyecek durumların önüne geçemeyecektir. Kısacası genel anlamda edebiyatın toplumsal duyarlılık düşüncesinden kurtulup yeni koşullara uyum sağlaması gereken bir zaman dilimine girilmiştir.

Bahsedilen süreç geleneksel tarihî romanların kişisel ilgilere cevap vermede yetersiz kalmasına da neden olur. Kitle iletişim araçlarının gelişimi bireysel ilgilerin hiç beklenmedik

oranda çeşitlenmesine ve okuyucuların yenilik aramasına, aradıkları yeniliklere ulaşabilmesine yardımcı eder. Aynı dönemde popüler roman türlerinin gelişimi çeşitlenen ihtiyaçların karşılanması için önemli bir fırsat doğurmuştur. Dolayısıyla artık örneğin polisiye edebiyattan hoşlanan insanlar sadece bu türdeki eserleri okuyabilecekleri bir çeşitliliğe kavuşmuştur. Popüler türlerden biri olan fantastiğin tüm dünyada elde ettiği başarı diğer türlerin de buradan faydalanmasını sağlamıştır. Böylece türler içinde de yenilikler yapılabilmiştir.

Aynı süreçte gelişimini devam ettiren tarihî romanlar geleneksel sınırların dışına çıkmaya başlamış ve özellikle fantastik, polisiye gibi türleri içlerine alarak yeni bir atılım yapmıştır. Günümüzde tarihî bir ortamda geçen olayları konu edinen polisiyeler olduğu gibi fanteziyi en yoğun hâliyle kullanan tarihî romanların yazılmasının nedeni bu değişim arzusudur.

Edebiyatımızın son döneminde örneklerini görmeye başladığımız tarihî fanteziler Batılı eserlerden alınan kimi unsurları yerli mitolojik, destansı kaynaklarla birleştirerek büyük başarılar doğru koşturmaktadır. Henüz tüm edebi kesimlerce tanınmasa da tarihî fantezi kendi kitesini yaratmayı ve seri romanların bu kitle tarafından takip edilmesini sağlamıştır. Önümüzdeki dönemde, zaten başlamış olan bu türden değişikliklerin diğer türlerde de rüşünü ispatlayıp kalıcı hâle geleceğini söylemek mümkündür.

Kaynaklar

- Aktulum, K. (2015). Romanesk söylemin tarihselleştirilmesi ya da tarihi yeniden yazmak. *Bilig*, 73, 1-16.
- Argunşah, H. (2002). Tarihi romanda postmodern arayışlar. *İlmi Araştırmalar*, 14, 17-27.
- Atalay, İ. (2011). Tarihsel roman ve Amin Maalouf'un Semerkant'ı. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 2, 35-52.
- Ayar, P. A. (2015). Başlangıçtan 2000'lere Türkçe edebiyatta fantastiğin serüveni. *Edebiyatın İzinde: Fantastik ve Bilimkurgu*. Yay. Haz: Seval Şahin, Banu Öztürk, Didem Ardalı Büyükarman. İstanbul: Bağlam Yayınları.
- Aydoğan, L. (2017). *Oğuz Kağan: Diriliş*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat.
- Aydoğan, L. (2017). *Oğuz Kağan: Turan*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat.
- Bayat, F. (2006). *Oğuz destan dünyası: Oğuznamelerin tarihi, mitolojik kökenleri ve teşekkülü*. İstanbul: Ötüken Yay.
- Beydili, C. (2004). "Kılıç" maddesi. *Türk Mitolojisi Ansiklopedik Sözlük*. çev. Eren Ercan, İstanbul: Yurt Kitap-Yayın.
- Campbell, J. (2013). Kahramanın sonsuz yolculuğu. çev. Sabri Gürses. İstanbul: Kabalcı Yayınevi.
- Eğribel, E. (2003). Kemal Tahir'e roman ve toplum gerçeği açısından yöntem. *Kemal Tahir'in 30. Ölüm Yıldönümü Anısına*, İ. Ü. Sosyoloji Araştırma Merkezi-Kemal Tahir Vakfı Çalışması, Kızılelma Yayıncılık.
- Eliade, M. (1999). *Şamanizm*. çev. İsmet Birkan. Ankara: İmge Yayınevi.

- Eliade, M. (2005). *Dinler tarihi: inançlar ve ibadetlerin morfolojisi*. çev. Mustafa Ünal. Konya: Serhat Kitabevi.
- Ergun, P. (2004). *Türk kültüründe ağaç kültü*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Esin, E. (2001). *Türk kozmolojisine giriş*. İstanbul: Kabalıcı Yay.
- Jameson, F. (2008). Çokuluslu kapitalizm çağında üçüncü dünya edebiyatı, modernizm ideolojisi. *Edebiyat Yazıları*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Kacıroğlu, M. (2010). Cehennemden selam romanı örneğinde ilk dönem (1927-1940) tarih-macera romanlarında kanonik söylem yahut angaje eğilim. *Turkish Studies: International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 5(2)*, 449-481.
- Köprülüzade M. F. (1925). *Eski Türklerde dini-sihri bir anane 'yat' veya yağmur taşı*. İstanbul: Darülfünun Edebiyat Fakültesi Mecmuası, IV, 1, 1-11.
- Menteş, M. Ü. (2014). *Zaman kâtibi: gerçek sanrılar*. İstanbul: Cinius Yay.
- Menteş, M. Ü. (2015). *Zaman kâtibi: gizemli binici*. İstanbul: Cinius Yayınları.
- Oğuz Destanı: Reşidüddün Oğuznamesi*. (1972). Tercüme ve Tahlili yapan Zeki Velidi Togan, İstanbul: Enderun Kitabevi.
- Ögel, B. (1993). *Türk mitolojisi: kaynakları ve açıklamaları ile destanlar*. C 1. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Roux, J. P. (1994). *Türklerin ve Moğolların eski dini*. çev. Aykut Kazancıgil. İstanbul: İşaret Yay.
- Shanoes, V. (2012). Historical fantasy. haz. Edward James; Farah Mendlesohn. *The Cambridge Companion to Fantasy Literature*. Cambridge University Press, içinde. 236-247.
- Tahir, K. (1989). *Notlar/sanat edebiyat*. C 4. İstanbul: Bağlam Yay.
- Timur, T. (1991). *Osmanlı Türk romanında tarih, toplum ve kimlik*. İstanbul: Afa Yayınları.
- Tufan, U. (2017). *Yada taşı efsanesi: Yafes'in oğulları*. İstanbul: Nesil yay.
- Tufan, U. (2018). *Beyaz Türk piramitleri ve lolan güzeli*. İstanbul: Nesil Yay.
- Yalçın, S. D. (2005). *Yeni tarihselcilik kuramı ve Türk edebiyatında postmodern tarih romanları*. Ankara: Akçağ Yay.
- Yılmaz, Ç. (2018). *Atalar cengi*. Ankara: Panama Yayın.
- Yılmaz, Ç. (2018). *Karanlık dünya serisi: itbarak*. İstanbul: Nesil Yay.
- Yılmaz, Ç. (2018). *Yafes'in kılıcı*. Ankara, Panama Yay.

Extended Abstract

Since the beginning of the writing of historical novels in our literature, the concern of reality has always existed. The idea that historical novels should comply with historical documents is often mentioned. In the popular historical novels and also in the canonical historical novels history as a science were also taken seriously and the novels were written based on the documents. However, with postmodernism, the claim that history is fiction has found wide supporters. One of the most important reasons for this attitude is the national identity that was established at the beginning of the century. Especially after the establishment of the nation state, the information gathered by the science of history has been used to create the ideal citizen. The state, which wants to adopt the citizenship as an identity that will be praised for Turkishness, has investigated the traces of the Turks from the pre-Islamic period. In the first years of republican era the Ottoman Empire was described with negation in schools and then a

new history perspective which had the Ottoman Empire was adopted. The state had a similar duty to literature and it was expected that historical novels would serve the idea of becoming a nation.

With the beginning of postmodernism traditional understanding of history has begun to criticize. The fact that there is a very close connection between history and power in ancient times paved the way for the historical documents to be viewed with suspicion. Therefore, fictional texts were drawn against the historical documents which were considered to be fictional. Thus, history has become part of the fiction and game in postmodern literary texts.

Another effect of postmodernism on novels is that it makes possible the transitions between different genres. The historical novel was also influenced by this process. After all, historical fantasies, a new genre in our literature, have emerged. Historical fantasies are works that focus on ancient times. The beliefs, ways of life of the ancient Turks, the problems with other nations are the subject of these novels. Especially texts like *Oguz Kagan Epic*, *Dede Korkut stories*, has given a large number of materials to historical novels. The second important feature of this genre is that they contain many fantastic beings and events. In addition, magic and talismanic forces were also included in the novels.

Dreams take an important place in historical novels, just like in fantastic works and folk tales. Almost all the historical fantasies dreams sanctify the movements of the hero. God, through the dream, blessed the hero's subsequent battles and informed him of how to act. The struggle of the Turkish nation with *Oğuz* was thus approved.

Dreams are initiators of action not only for the Turks on the good side but also for the evil side. For example in the *Oguz Kagan series*, the emperor Kao-Ti, who could not defeat the Turks, saw a magician in his dream. When he finds the magician, he meets with *Shimiltey*, the servant of *Erlık*.

One of the indispensable features of fantastic works is a journey theme. In all the historical fantasies, the central people of the novel set out to carry out the task given to them. The journey may sometimes be in different geographies as in the *Oguz Kagan series*. In *Zaman Katibi series* different time zones are added to different geographies. *Tanay* who is in the center of the novel, travels in time to combat the evil in different historical periods.

The historical fantasies are based on the struggle of good and evil sides. Both sides use magical, talismanic forces during this contention. In all the novels, the events begin with the wickedness of the evil to take over the world. In the meantime, many extraordinary beings are waged. The rulers of the evil are rulers like *Erlık* and *Haris*. Other beings with magical powers directed by them are against people. The good will also introduce extraordinary powers to defend themselves and defeat evil. On this side there are people with extraordinary powers like shamans. There are also thousands of people fighting on both sides. The battles become very bloody and as a result goodness prevails.

The colourful novel of good and evil struggle is the *Karanlık Dünya series*. Vampire and werewolf figures from the western gothic novel were originally used in the historical novel series we mentioned. Thus, an environment where the historical, fantastic and gothic novels intersect was formed.

In fantasy novels, talismanic objects described in swords, rings, medallions, etc. are used in historical fantasies. In this context, the most commonly used talismanic object is the *Yada Taşı* which is mentioned in the old Turkish epics. The forces believed to contain this stone have an important place in the fight against evil in historical fantasies. The sword named as *Yesüken*, which was made by the son of *Noah* pegamber, also carries an important power. Another feature of the sword is its ideological influence among the Turks. The Turks heard the sword's appearing and took action to help to person who is carrying it.

In historical fantasies Turks live in harmony with nature. They live in peace with him without harming the nature, without using it for their own ambitions. In return, they see the help of nature in the struggle against evil. For example, wolf takes place on most of the historical fantasies and makes *Oguz Kagan* prevail by helping him. *Bayterek's* immortality tree, which is included in the old texts of many nations, is another important figure. This tree, which the Turks base on, has a spiritual power.

As a result, the tasks loaded into the historical novels in the past have lost their meaning in the days when there are many communication tools. Historical novels have been able to keep up in this new period in which fantasy literature has a wide power. Western fantasy and Eastern epics are brought together to create a very successful new genre.